Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Y. BOT
представено на 26 юли 2017 година [1]

Дело C-243/16

Antonio Miravitlles Ciurana
Alberto Marína Lorente,
Jorge Benito García
Juan Gregorio Benito García
срещу
Contimark SA
Jordi Socías Gispert

(Преюдициално запитване, отправено от Juzgado de lo Social nº 30 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 30, Барселона, Испания)

„Преюдициално запитване — Директива 2012/30/ЕС — Членове 20 и 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Дружествено право — Събиране на вземания за възнаграждения — Едновременно и кумулативно подаване пред един и същ съд на пряк иск, насочен срещу предприятието и срещу управителя на дружеството, в качеството му на солидарен съдлъжник за задължения на дружеството“

I. Въведение

1. Настоящото преюдициално запитване се отнася до тълкуването на членове 2, 6, 7 и 8 от Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на [член 54, втора алинея ДФЕС], за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни [2], на членове 19 и 36 от Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за съгласуване на гаранциите, които се изискват в държавите членки за дружествата по смисъла на член 54, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, за защита на интересите както на съдружниците, така и на трети лица по отношение учредяването на акционерни дружества и поддържането и изменението на техния капитал с цел тези гаранции да станат равностойни [3], както и на членове 20, 21 и 51 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2. Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Antonio Miravitlles Ciurana, г-н Alberto Marina Lorente, г-н Jorge Benito García и г-н Juan Gregorio Benito García, и Contimark SA и неговия управител г-н Jordi Socías Gispert относно събиране на просрочени трудови възнаграждения и други обезщетения, които това дружество е било осъдено да им заплати.

1 Език на оригиналния текст: френски.

2 ОВ L 258, 2009 г., стр. 11.

3 ОВ L 315, 2012 г., стр. 74.

3. Запитващата юрисдикция, Juzgado de lo Social nº 30 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 30, Барселона, Испания), иска да установи начина на прилагане на разпоредбите на правото на Съюза, с които се предоставя закрила на правата на кредиторите на дружества, и дали те са съвместими с националните процесуални норми, изключващи компетентността на съд, който трябва да изпълни решения за определяне на размера на вземания за възнаграждения, да се произнесе по искане на работник относно отговорността на управителя на наелото го на работа дружество с цел последният да бъде осъден да отговаря солидарно за плащане на дължимите суми.

4. В настоящото заключение най-напред ще уточня по какъв начин правното положение в основата на спора по главното производство попада в приложното поле на правото на Съюза.

5. След това ще изложа доводите, поради които считам, че:

– член 19 от Директива 2012/30, както и принципите за равностойност и ефективност трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата по главното производство, която задължава работник или служител, кредитор на наелото го на работа дружество, да сезира различен съд от този по трудови и осигурителни спорове, за да бъде осъден да отговаря солидарно управителят на това дружество, тъй като не е изпълнил задълженията си с търговскоправен характер, при условие че посочената правна уредба не е по-неблагоприятна от тази, която урежда подобни вътрешноправни съдебни производства, и не прави практически невъзможно или изключително трудно упражняването на предоставените от посочената директива права, което запитващата юрисдикция следва да провери, и

– националната правна уредба като разглежданата по главното производство не нарушава принципа на равно третиране и на недопускане на дискриминация, прогласен по-специално в членове 20 и 21 от Хартата.

II. Правната уредба

1. Правото на Съюза

1. Хартата

6. Съгласно член 20 от Хартата, озаглавен „Равенство пред закона“, „[в]сички хора са равни пред закона“.

7. Член 21 от Хартата, озаглавен „Недискриминация“, гласи следното:

„1. Забранена е всяка форма на дискриминация, основана по- специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

2. В областта на прилагане на Договорите и без да се засягат техните особени разпоредби, се забранява всяка форма на дискриминация, основана на гражданството“.

8. Член 51 от Хартата, озаглавен „Приложно поле“, гласи следното:

„1. Разпоредбите на настоящата харта се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност, както и за държавите членки, единствено когато те прилагат правото на Съюза. В този смисъл те зачитат правата, спазват принципите и насърчават тяхното прилагане в съответствие със своите компетенции и при зачитане на предоставените в Договорите компетенции[…] на Съюза.

2. Настоящата харта не разширява приложното поле на правото на Съюза извън компетенциите на Съюза, не създава никакви нови компетенции или задачи за Съюза и не променя компетенциите и задачите, определени в Договорите“.

2. *Директива 2009/101*

9. Член 2 от Директива 2009/101 гласи следното:

„Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират задължителното оповестяване от дружествата, посочени в член 1, най-малко на следните актове и данни:

а) учредителния акт и устава, ако последният се съдържа в отделен документ;

б) всички изменения на актовете, посочени в буква а), включително всяко удължаване на срока на съществуване на дружеството;

в) след всяко изменение на учредителния акт или устава — пълния текст на акта или на устава с измененията към съответната дата;

г) назначаването, прекратяването на правомощията и данни за лицата, които в качеството си на орган, предвиден от закона, или като членове на такъв орган:

   i) са упълномощени да представляват дружеството по отношение на трети лица и в съдебни производства; мерките за оповестяване трябва да уточняват дали лицата, упълномощени да поемат задължения от името на дружеството, могат да правят това поотделно или трябва да действат заедно;

   ii) участват в управлението, надзора или контрола на дружеството;

д) най-малко веднъж годишно — размера на записания капитал, когато учредителният акт или уставът предвижда размер, до който е разрешено изменение на капитала без решение на общото събрание, освен ако увеличаването на записания капитал не води до изменение на устава;

е) счетоводните документи за всяка финансова година, чието публикуване е задължително съгласно директиви 78/660/ЕИО[4], 83/349/ЕИО[5], 86/635/ЕИО[6] и 91/674/ЕИО[7] на Съвета.

ж) преместването на седалището на дружеството;

з) прекратяването на дружеството;

и) всяко обявяване на недействителност на дружеството по съдебен ред;

й) назначаването на ликвидатори, данни за тяхната самоличност и съответните им правомощия, освен ако тези правомощия произтичат изрично и изключително от закона или от устава;

к) прекратяването на процедурата по ликвидация, а в държавите членки, където заличаването от регистъра поражда правни последици — факта на това заличаване“.

10. Съгласно член 6 от посочената директива:

„Всяка държава членка определя лицата, задължени да изпълнят формалностите във връзка с оповестяването“.

11. Съгласно член 7 от споменатата директива:

„Държавите членки предвиждат подходящи санкции най-малко за случаите на:

а) липса на оповестяване на счетоводните документи, изисквано съгласно член 2, буква е);

б) липса на задължителните данни, предвидени в член 5, в търговските документи или на интернет страницата на дружеството“.

12. Член 8 от същата директива предвижда следното:

„Ако бъдат извършени действия преди едно дружество в процес на учредяване да придобие качеството юридическо лице и дружеството не поеме задълженията, които произтичат от тези действия, лицата, извършили действията, носят неограничена и солидарна отговорност за тези задължения, освен ако е уговорено друго“.

4 Четвърта Директива на Съвета от 25 юли 1978 година, приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества (ОВ L 222, 1978 г., стр. 11; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 21).

5 Седма директива на Съвета от 13 юни 1983 година приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора относно консолидираните счетоводни отчети (ОВ L 193, 1983 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 58).

6 Директива на Съвета от 8 декември 1986 година относно годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на банки и други финансови институции (ОВ L 372, 1986 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 156).

7 Директива на Съвета от 19 декември 1991 г. относно годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на застрахователните предприятия (ОВ L 374, 1991 г., стр. 7).

3. *Директива 2012/30*

13. Съображения 3, 5 и 12 от Директива 2012/30 гласят следното:

„(3) За да се гарантира минимална равностойна защита на акционерите и кредиторите на акционерните дружества, особено значение има съгласуването на националните разпоредби, свързани с тяхното учредяване и с поддържането, увеличаването или намаляването на техния капитал.

[…]

(5) Необходими са разпоредби на Съюза за поддържането на капитала, който съставлява обезпечение за кредиторите, по-специално като се забрани всяко намаляване на капитала чрез разпределянето му между акционерите, когато последните нямат право на това, и като се предвидят ограничения за правото на дружеството да придобива собствените си акции.

[…]

(12) За да се повиши стандартизираната защита на кредиторите във всички държави членки, кредиторите следва да разполагат с възможността да започнат, при определени условия, съдебно или административно производство, когато техните вземания са изложени на риск в резултат на намаляване на капитала на акционерното дружество“.

14. Член 19 от тази директива гласи следното:

„1. При сериозни загуби в записания капитал се свиква общо събрание на акционерите в срок, предвиден в законите на държавите членки, на което се решава дали дружеството да бъде прекратено, или да бъдат предприети други мерки.

2. Държавите членки не могат да определят като сериозна загуба по смисъла на параграф 1 цифра, която е по-висока от половината от записания капитал“.

15. Член 34 от същата директива предвижда следното:

„Всяко намаляване на записания капитал, освен намаляването с решение на съда, се извършва по решение на общото събрание в съответствие с правилата за кворум и мнозинство, установени в член 44, без да се засяга действието на членове 40 и 41. Решението се публикува по реда, предвиден в законите на всяка държава членка в съответствие с член 3 от Директива [2009/101].

В съобщението за свикване на събранието се посочват най-малко целта на намаляването и начинът на извършването му“.

16. Съгласно член 36 от посочената директива:

„1. В случай на намаляване на записания капитал, кредиторите, чиито вземания предшестват публикуването на решението за намаляване на капитала, ще имат поне правото да получат обезпечение за вземанията, които не са станали дължими към датата на публикуване. Държавите членки не могат да игнорират това право, освен ако кредиторът не разполага с достатъчни гаранции или тези гаранции не са необходими, с оглед активите на дружеството.

Държавите членки определят условията за упражняването на правото, предвидено в първата алинея. Във всички случаи, държавите членки гарантират, че кредиторите имат право да се обърнат към съответен административен или съдебен орган за да получат подходящи гаранции, ако могат да удостоверят, че в резултат на намаляването на записания капитал удовлетворяването на техните вземания е изложено на риск и те не са получили съответни гаранции от дружеството.

2. Законите на държавите членки също трябва да предвиждат, че намаляването е нищожно или не се извършва плащане на акционерите, докато кредиторите не получат удовлетворение или съдът се произнесе против уважаването на молбата им.

3. Настоящият член се прилага когато намаляването на записания капитал се дължи на пълно или частично освобождаване от изплащане на останалата част от вноските на акционерите“.

2. Испанското право

17. Член 236 от Ley de Sociedades de Capital (Закон за капиталовите дружества), утвърден с Real Decreto Legislativo 1/2010 (Кралски законодателен декрет 1/2010) от 2 юли 2010 г.[8], озаглавен „Предпоставки за отговорност“, гласи:

„1. Управителите […] отговарят пред дружеството, съдружниците и кредиторите на дружеството за вредите, причинени чрез действия или бездействия, които противоречат на закона или на устава или произтичат от неизпълнение на присъщите за длъжността задължения.

2. Приемането, разрешаването или потвърждаването на увреждащото действие или решение от общото събрание в никакъв случай не освобождава от отговорност“.

18. Член 237 от този закон, озаглавен „Солидарен характер на отговорността“, гласи следното:

„Всички членове на управителния орган, който е взел решението или е извършил увреждащото действие, са солидарно отговорни, освен ако не докажат, че не са знаели за съществуването му, като не са участвали нито в приемането му, нито в изпълнението му, или ако са знаели за него — че са действали по необходимия начин, за да предотвратят настъпването на вреда, или че са му се противопоставили изрично“.

19. Съгласно член 238, параграф 1 от посочения закон, озаглавен „Иск на дружеството за отговорност“:

„Искът за отговорност срещу управителите се предявява от дружеството след решение на общото събрание, което може да бъде гласувано по искане на всеки от съдружниците […]“.

20. Съгласно член 240 от LSC, озаглавен „Субсидиарна процесуална легитимация на кредиторите за предявяване на иска на дружеството“:

„Кредиторите на дружеството могат да предявят иска на дружеството за отговорност срещу управителите, когато този иск не е предявен от дружеството или съдружниците, при условие че имуществото на дружеството е недостатъчно за удовлетворяване на техните вземания“.

8 BOE № 161 от 3 юли 2010 г., стр. 58 472, наричан по-нататък „LSC“.

21. Член 241 от този закон, озаглавен „Индивидуален иск за отговорност“, предвижда следното:

„Съдружниците и третите лица, чиито интереси са пряко увредени от действията на управителите, запазват правото си да предявят искове за обезщетение“.

22. Член 362 от същия закон, озаглавен „Прекратяване поради установяване на предвидено в закона или устава основание“, гласи следното:

„Капиталовите дружества се прекратяват при наличие на предвидено в закона или устава основание, надлежно установено от общото събрание, или по силата на съдебно решение“.

23. От член 363, параграф 1 от посочения закон, озаглавен „Основания за прекратяване“, следва, че:

„1. Капиталовото дружество следва да се прекрати:

a) поради преустановяване на дейностите, които съставляват неговия предмет на дейност. Приема се, че дейностите са преустановени след период на неупражняване на дейност, надхвърлящ една година.

[…]

e) поради загуби, които са намалили нетната стойност на имуществото до сума, по-малка от половината от дружествения капитал, освен ако последният бъде увеличен или намален в достатъчна степен, и при условие че не следва да се иска образуване на производство по несъстоятелност.

[…]“.

24. Член 365 от LSC, озаглавен „Задължение за свикване“, гласи следното:

„1. Управителите са длъжни да свикат общото събрание в срок от два месеца, за да може то да приеме решение за прекратяване, а в случай че дружеството е изпаднало в неплатежоспособност, да поиска образуване на производство по несъстоятелност.

Всеки акционер може да поиска от управителите да свикат общото събрание, ако смята че е налице някоя от предпоставките за прекратяване или че дружеството е в несъстоятелност.

2. Общото събрание може да приеме решение за прекратяване или, ако е посочено в дневния ред, всяко необходимо решение, за да бъде премахната предпоставката [за прекратяване]“.

25. Съгласно член 366 от този закон, озаглавен „Прекратяване по съдебен ред“:

„1. Ако общото събрание не е било свикано или ако не е било проведено или не е приело едно от посочените в предходния член решения, всяко заинтересовано лице може да поиска от търговските съдилища, където се намира седалището на дружеството, да обявят неговото прекратяване. Искането за прекратяване по съдебен ред се предявява срещу дружеството.

2. Управителите са длъжни да поискат прекратяване по съдебен ред на дружеството, когато от общото събрание е взето решение да не се прекратява дружеството или е било невъзможно да бъде взето решение.

Искането се подава в срок от два месеца, считано от предвидената дата за общото събрание, когато такова не е било проведено, или считано от датата на провеждане на общото събрание, когато е взето решение да не се прекратява дружеството, или когато е било невъзможно да бъде взето решение“.

26. Член 367, параграф 1 от посочения закон, озаглавен „Солидарна отговорност на управителите“, гласи следното:

„Управителите отговарят солидарно за задълженията на дружеството, възникнали след настъпването на правното основание за прекратяване, ако не са свикали общото събрание в срок от два месеца с цел евентуално приемане на решение за прекратяване, или ако не поискат прекратяване по съдебен ред, или при необходимост, образуване на производство по несъстоятелност на дружеството в срок от два месеца, считано от предвидената дата за общото събрание, когато то не е било проведено, или датата на посоченото събрание, когато е гласувано срещу прекратяването“.

27. Член 9 от Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial (Устройствен закон 6/1985 за съдебната власт) от 1 юли 1985 г.[9], гласи следното:

„1. Съдилищата правораздават изключително в случаите, в които законодателят им е предоставил компетентност.

2. Освен специфичните за тях дела гражданските съдилища разглеждат всяко дело, което не е възложено на друг правораздавателен орган.

[…]

5. Съдилищата по трудови и осигурителни спорове разглеждат жалби, които попадат в обхвата на социалното право, индивидуални или колективни, както и възражения във връзка със социалното осигуряване или предявени срещу държавата, когато съгласно трудовото право на същата е възложена компетентност в тази област.

[…]“.

28. Член 10, параграф 1 от този закон предвижда следното:

Всеки правораздавателен орган може да разглежда дела, за които не притежава изключителна компетентност, единствено с преюдициална цел“.

III. Фактите по главното производство и преюдициалните въпроси

29. Взискателите по главното производство са наети на работа от Contimark, акционерно дружество, създадено през 1992 г. с дружествен капитал от 60 101,21 EUR и ръководено от 2010 г. от г-н Socías Gispert, който е единствен управител.

30. Това дружество е претърпяло значителни финансови загуби през 2012 г. (240 150 EUR) и през 2013 г. (541 559 EUR) и впоследствие през втората половина на 2013 г. е прекратило дейността си.

9 BOE № 157 от 2 юли 1985 г., стр. 20 632.

31. Единственият управител на това дружество не е свикал общо събрание на акционерите, за да се намали дружественият капитал, и не е поискал започване на съдебно производство за уреждане на задълженията съгласно Ley Concursal (Закон за несъстоятелността) от 9 юли 2003 г.[10], нито е свикал събрание на акционерите, за да се прекрати посоченото дружество поради преустановяване на дейността му и това да бъде констатирано в съответствие с членове 362 и 363 от LSC.

32. Преди Contimark да прекрати дейността си, един от взискателите по главното производство е започнал през април 2013 г. производство пред Juzgado de lo Social nº 33 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 33, Барселона, Испания), с което цели да се установи прекратяване на трудовия му договор поради неплащане на трудови възнаграждения. Другите взискатели по главното производство са обжалвали уволнението си през май и юни 2013 г. В края на 2013 г. Juzgado de lo Social nº 33 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 33, Барселона) осъжда Contimark да им плати просрочените трудови възнаграждения и обезщетения.

33. След това взискателите по главното производство са предявили иск за събиране на вземанията си пред Juzgado de lo Social nº 30 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 30, Барселона), запитващата юрисдикция, на която по-специално е възложено изпълнението на съдебни решения в областта на трудовото и осигурителното право. Тъй като дружеството Contimark е изпаднало в несъстоятелност, вземанията им са били частично погасени до размера на горната граница на сумата на гаранцията за трудови възнаграждения, въведена в полза на работниците и служителите в такива случаи.

34. Пред запитващата юрисдикция те са предявили инцидентен иск срещу управителя на Contimark, с който искат да се приеме за установено, че е отговорен за неизпълнение на разпоредбите на LSC и че трябва да плати солидарно с дружеството сумите, които продължават да им се дължат.

35. Запитващата юрисдикция изразява съмнения относно съвместимостта с правото на Съюза на постоянната съдебна практика на Sala de lo Social del Tribunal Supremo (Отделение по трудови и осигурителни спорове на Върховния съд, Испания) след 1997 г., с която на търговските съдилища се предоставя компетентност да се произнасят по отговорността на управителя.

36. Тя уточнява, че за да се приеме, че съдилищата по трудови и осигурителни спорове не са компетентни да разглеждат тези искове, насочени срещу предприятието и солидарно срещу управителя при неизпълнение на търговски задължения в това му качество, Sala de lo Social del Tribunal Supremo (Отделение по трудови и осигурителни спорове на Върховния съд) е обосновало решението си със следните мотиви:

– претенцията за солидарно осъждане не съставлява предварителен въпрос, който може да бъде повдигнат в рамките на производството по трудовоправен спор, с какъвто може да бъде сезиран съдът по трудови и осигурителни спорове, тъй като произнасянето по такава претенция не възпрепятства произнасянето по основния иск, нито пък го обуславя,

– задълженията на управителя нямат трудовоправен характер, а са свързани с дружеството, и

10 BOE № 164 от 10 юли 2003 г., стр. 26 905.

– винаги е необходимо предварително произнасяне по въпроса дали са налице обстоятелствата, които законът посочва като определящи за възникване на задължението за прекратяване на дружеството, което произнасяне следва да се направи от компетентен по търговски спорове съд, тъй като този въпрос не е от областта на трудовите и осигурителни задължения.

37. Запитващата юрисдикция подчертава, че между 1997 г. и 2000 г. в подкрепа на друго течение в съдебната практика на съдилищата по трудови и осигурителни спорове е била призната компетентност да се произнасят по инцидентни искове, с които се иска солидарно осъждане на управителите, които не са изменили устава на акционерното дружество и минималния размер на дружествения капитал преди 30 юни 1992 г., което са били длъжни да направят по силата на закон за дружествата, междувременно отменен и заменен с LSC. В тази си практика Sala de lo Social del Tribunal Supremo (Отделение по трудови и осигурителни спорове на Върховния съд) се основава по-специално на констатацията, че основанието за това искане произтича от трудовия договор.

38. Запитващата юрисдикция по-принцип счита, че именно трудовоправният характер на задълженията на дружеството и законоустановената солидарност на управителите спрямо неговите кредитори следва да определят разширяването на компетентността на съда по трудови и осигурителни спорове до области, които не са обхванато от същата.

39. Освен това запитващата юрисдикция отбелязва, че със специални разпоредби испанският законодател е предвидил случаи, при които юрисдикции, различни от търговските съдилища, могат да се произнасят по солидарната отговорност на управителите. Така административните съдилища упражняват съдебен контрол върху административните решения за разширяване на обхвата на отговорността за социалноосигурителни задължения, приети по отношение на управителите по силата на член 30, параграф 2 от Ley General de Seguridad Social (Общ закон за социалното осигуряване), утвърден с Real Decreto Legislativo 1/1994 (Кралски законодателен декрет 1/1994) от 20 юни 1994 г.[11]. Член 240, параграф 3 от Ley reguladora de la Jurisdicción Social (Закон за съдилищата по трудови и осигурителни спорове) от 10 октомври 2011 г.[12] също предоставял на тези съдилища възможността да разширят обхвата на солидарната отговорност за трудови и осигурителни задължения, обхващайки съдружниците, членовете и ръководителите (фактическите управители) на неперсонифицираните търговски дружества в случай на неизпълнение на задължения с търговскоправен характер.

40. При тези обстоятелства Juzgado de lo Social nº 30 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 30, Барселона) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Има ли право въз основа на директиви 2009/101 и 2012/30[, както] и разпоредбите за тяхното транспониране inter alia в членове 236, 237, 238, 241 и 367 от [LSC] кредиторът на търговско дружество, който претендира вземането си по трудово правоотношение пред компетентните испански съдилища, а именно съдилищата по трудови и осигурителни спорове, да предяви пред един и същ съд едновременно прекия иск срещу предприятието за установяване на задълженията по трудовото правоотношение и кумулативно, иска срещу физическото лице, а именно управителя на дружеството, в качеството му на солидарно отговорно лице за задълженията на това дружество, поради неизпълнението на търговскоправните задължения, предвидени в посочените директиви и транспонирани в [LSC]?

11 BOE № 154 от 29 юни 1994 г., стр. 20 658.

12 BOE № 245 от 11 октомври 2011 г., стр. 106 584.

2) Противоречи ли на членове 2, 6, 7 и 8 от Директива 2009/101 и на членове 19 и 36 от Директива 2012/30 практиката на Sala de lo Social del Tribunal Supremo [Отделение по трудови и осигурителни спорове на Върховния съд], която се съдържа в решения от 28 февруари 1997 г. (RJ 1997\4220), 28 октомври 1997 г. (RJ 1997\7680), 31 декември 1997 г. (RJ 1997\9644), 13 април 1998 г. (RJ 1998\4577), 17 януари 2000 г. (RJ 2000\918), 9 юни 2000 г. (RJ 2000\5109), 8 май 2002 г. и 20 декември 2012 г. и съгласно която при вземания по трудови правоотношения испанските съдилища по трудови и социални спорове не могат пряко да прилагат предвидените в тези общностни директиви и транспонирани в испанското право с членове 236, 237, 238, 241, 367 и др. от [LSC] гаранции за кредиторите на търговските дружества, когато физически лица, които са най-високопоставените длъжности лица в тези дружества, не изпълняват формалните изисквания, предвидени в директиви 2009/101 и 2012/30 и транспонирани в [LSC], за оповестяване на основни актове на дружеството?

3) Противоречи ли на членове 20 и 21 във връзка с член 51 [от Хартата] практиката на Social del Tribunal Supremo [Отделение по трудови и осигурителни спорове на Върховния съд], която се съдържа в решения от 28 февруари 1997 г. (RJ 1997\4220), 28 октомври 1997 г. (RJ 1997\7680), 31 декември 1997 г. (RJ 1997\9644), 13 април 1998 г. (RJ 1998\4577), 17 януари 2000 г. (RJ 2000\918), 9 юни 2000 г. (RJ 2000\5109), 8 май 2002 г. и 20 декември 2012 г. и съгласно която работниците и служителите, които са кредитори по трудови правоотношения, са принудени да водят две съдебни дела — първо, пред съдилищата по трудови и социални спорове за установяване на вземанията им по трудови правоотношения срещу предприятието, и второ, пред общите граждански съдилища или пред търговските съдилища за установяване на солидарната отговорност на управителя на дружеството или на други физически лица — при положение че в Директива 2009/101, в Директива 2012/30 и в националните правни норми за транспониране на посочените директиви такова изискване не е предвидено за никой друг вид кредитори, независимо от естеството на вземанията им?“.

IV. Анализ

41. С оглед на въпроса, на който страните бяха приканени да отговорят в съдебно заседание, най-напред ще посоча по какъв начин според мен член 19 от Директива 2012/30 се прилага в положение като разглежданото по главното производство. След това ще изложа съображенията си по същество на поставените от запитващата юрисдикция въпроси.

1. По компетентността на Съда

42. Ако се придържам към точната формулировка на поставените от запитващата юрисдикция преюдициални въпроси, с първия се цели да се определи дали директиви 2009/101 и 2012/30 предоставят право на кредитора — работник или служител, да упражни пред един и същ съд иска за събиране на вземането си срещу дружеството и иска за солидарно осъждане на управителя на това дружество. Вторият въпрос е свързан с испанската съдебна практика, която изключва компетентността на съдилищата по трудови и осигурителни спорове да констатират неизпълнение от страна на ръководителите на дружеството на задълженията им да оповестяват основните актове на дружеството. Третият въпрос се отнася до нарушаване на равенството между кредиторите — работници или служители, и другите кредитори, които не са работещи в дружеството и които не са принудени да започнат отделни производства.

43. От самото начало възникват две трудности във връзка с компетентността на Съда. Първата се отнася до разпоредбите на директиви 2009/101 и 2012/30, посочени в първите два въпроса, които следва да бъдат разгледани заедно на първо място[13]. Втората е породена от техния предмет, а именно не съдържанието на националните разпоредби, предназначени да гарантират наложените от посочените директиви резултати, а изборът да бъде ограничена компетентността ratione materiae на испанските съдилища по трудови и осигурителни спорове във връзка с прилагането им.

44. За да се провери дали директиви 2009/101 и 2012/30 са приложими, според запитващата юрисдикция, предлагам, на първо място, да се изходи от констатацията, че спорът се отнася до отговорността на управителя във връзка с неизпълнение от негова страна на задълженията му при несъстоятелност или при преустановяване на дейността на управляваното от него дружество.

45. Безспорно разпоредбите, съдържащи се в директиви 2009/101 и 2012/30, са предназначени да подобрят достъпа до информация относно финансовото положение на дружествата и да благоприятстват вземането на решения от отговорните органи в случай на трудности, за да се защитят интересите на третите лица и на кредиторите.

46. Позоваването обаче на Директива 2009/101, по-специално що се отнася до задължението за оповестяване на актовете и документите, въз основа на които третите лице биха могли да осъществят контрол, е неотносимо, тъй като управителят по-конкретно е бил упрекнат, че не е предприел никакви действия.

47. Следователно остава да се разгледа въпросът дали е релевантно позоваването на Директива 2012/30 и по-конкретно на членове 19 от 36 нея. Както се посочва в съображение 3 от същата, с нея се цели да се съгласуват националните разпоредби, свързани с учредяването на дружества и с поддържането, увеличаването и намаляването на техния капитал, така че да се гарантира минимална равностойна защита на акционерите и кредиторите на тези дружества. Освен това в съображение 5 от посочената директива се уточнява, че са „необходими […] разпоредби на Съюза за поддържането на капитала, който съставлява обезпечение за кредиторите“.

48. Именно за да бъдат постигнати тези цели, член 19, параграф 1 от посочената директива гласи, че „при сериозни загуби в записания капитал се свиква общо събрание на акционерите в срок, предвиден в законите на държавите членки, на което се решава дали дружеството да бъде прекратено, или да бъдат предприети други мерки“.

49. За сметка на това, ако член 36 от Директива 2012/30 се вписва в същата логика, считам че позоваването на същия е ирелевантно, доколкото от посочените в акта за преюдициално запитване фактически обстоятелства следва, че спорът не следва решение за намаляване на капитала, което подлежи на задължително публикуване съгласно член 34 от тази директива.

50. Освен това, доколкото тази проверка трябва да бъде извършена от Съда[14], струва ми се полезно да уточня, че според мен не би трябвало да се даде тълкуване на никоя друга разпоредба.

13 Когато дадено правно положение не попада в приложното поле на правото на Съюза, Съдът не е компетентен да го разгледа и евентуално посочените разпоредби от Хартата сами по себе си не мотат да обосноват тази компетентност (вж. решения от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 22, от 27 март 2014 г., Torralbo Marcos, C-265/13, EU:C:2014:187, т. 30 и цитираната съдебна практика, както и от 6 октомври 2015 г., Delvigne, C-650/13,EU:C:2015:648, т. 27).

14 Вж. по-специално решения от 21 октомври 2010 г., Idryma Typou (C-81/09, EU:C:2010:622, т. 31) и от 10 февруари 2011 г., Vicoplus и др. (C-307/09—C-309/09, EU:C:2011:64, т. 22 и цитираната съдебна практика).

51. Както обаче беше изтъкнато в съдебно заседание, в посочения от запитващата юрисдикция член 19 от Директива 2012/30 не се дават никакви пояснения кой е отговорният орган [15], в случай че не е свикано общо събрание.

52. Също така може да се подчертае разликата с текста на член 34, параграф 1 от посочената директива. В него се предвижда, че решението на общото събрание относно намаляване на размера на записания капитал задължителна се публикува по реда, предвиден в законите на всяка държава членка в съответствие с член 3 от Директива 2009/101. Това препращане позволява да се направи връзка с член 7 от посочената директива, по силата на който държавите членки „предвиждат подходящи санкции“ в случаите на неспазване на това задължение за оповестяване.

53. Следователно, на второ място, следва да се провери по какъв начин главното производство, което се отнася до отговорността на управителния орган на дадено дружество, когато той не е предприел необходимите действия, за да гарантира плащанията на кредиторите, има за цел да направи ефективно задължението, посочено в член 19 от Директива 2012/30.

54. Най-напред, следва да се отбележи императивният характер на текста на тази разпоредба [16]. От него неизбежно следва ангажиране на отговорността, поради което законодателят на Съюза не е намерил за уместно в този случай да предвиди, че държавите членки следва да определят условията за предявяване на иска за отговорност [17].

55. По-нататък, предвид текста на разглежданите разпоредби от вътрешното право считам, че те са предназначени да гарантират наложените от Директива 2012/30 резултати, които имат за цел да гарантират правата на кредиторите на дружества, по-специално в случай на сериозни загуби в записания капитал. Съгласно член 363 от този закон се посочват основанията за прекратяване на капиталово дружество, по-специално когато нетната стойност на имуществото му е намалена до сума, по-малка от половината от капитала, или ако дейността на дружеството е преустановена. Съгласно член 365 от този закон управителят трябва да свика общото събрание, за да бъде взето решение за прекратяване на дружеството или за образуване на производство по несъстоятелност. Предвидената в член 367 от посочения закон солидарна отговорност на управителите при несвикване на общо събрание изразява намерението, в съответствие с преследваната от тази директива цел, да се стигне до много бързо прилагане на защитните процедури по отношение по-специално на кредиторите с цел да се намалят рисковете, свързани с бездействие на органите на дружеството. Отново, за да се отдаде по-голямо значение на последиците от бездействието на управителя, в член 236 от LSC е предвидено обезщетяване на причинените на кредиторите вреди, докато в член 240 от същия закон е предоставена възможността за предявяване на пряк иск във връзка с това.

56. По този начин, доколкото приетите норми отговарят на изричното изискване, посочено в член 19 от Директива 2012/30, и допринасят за ефективността на установените с нея правила [18], те попадат в нейното приложно поле дори когато не съответстват на въведеното с нея изрично изискване [19].

57. При тези обстоятелства следва да се разгледат по същество отправените от запитващата юрисдикция преюдициални въпроси и да се анализира втората трудност, свързана с тях.

15 За разлика от членове 4, 11 или 25 от тази директива, в които се предвиждат случаите на ангажиране на отговорността.

16 Посочената разпоредба предвижда, че „се свиква общо събрание на акционерите“.

17 Точно по това разглежданият случай се различава от случая на намаляване на капитала, предвиден в член 36 от Директива 2012/30, който визира по-специално право за получаване на обезпечение и определя условията за упражняването му с цел да се осигури неговата ефективност.

18 Вж. решение от 12 септември 1996 г., Gallotti и др. (C-58/95, C-75/95, C-112/95, C-119/95, C-123/95, C-135/95, C-140/95, C-141/95, C-154/95 и C-157/95, EU:C:1996:323, т. 14, както и цитираната съдебна практика).

19 Вж. също решение от 16 май 2017 г., Berlioz Investment Fund (C-682/15, EU:C:2017:373, т. 39).

2. По съществото на спора

1. По първия и втория преюдициален въпрос

58. Що се отнася до свързаните първи и втори преюдициален въпрос, най-напред ще изтъкна особеностите на техния предмет. Всъщност преюдициалното запитване се отнася до избора на испанския законодател, с оглед на организацията на системата на правораздаването, да допусне кредиторите да привлекат като солидарно отговорен управителя, който не е изпълнил задълженията си, и по-специално задължението, посочено в член 19 от Директива 2012/30.

59. Следва обаче да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика[20], когато съответната материя не е уредена в правото на Съюза, принципът на процесуалната автономия на държавите членки предполага във вътрешния правен ред на всяка държава членка да се посочат компетентните юрисдикции и да се определят процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза.

60. Все пак, доколкото държавите членки са длъжни във всеки един случай да осигурят ефективна защита на посочените права[21], тези процесуални правила не трябва да са по-неблагоприятни от тези, които уреждат подобни вътрешноправни съдебни производства (принцип на равностойност) и не трябва да правят практически невъзможно или изключително трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза (принцип на ефективност)[22].

61. Тези изисквания за равностойност и за ефективност се прилагат и при определянето на компетентните юрисдикции във връзка със съдебните производства, които се основават на това право[23].

20 Вж. по-специално две неотдавнашни решения, в които се дава отговор на въпроси, свързани с ограничаване на компетентността на съда в области, в които се предоставя закрила на жалбоподателя (в първия случай той е потребител, а във втория случай — работник): решения от 21 април 2016 г., Radlinger и Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, т. 48 и цитираната съдебна практика), както и от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, т. 37 и 57 и цитираната съдебна практика).

21 Вж. относно това задължение текста на решения от 15 април 2008 г., Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, т. 45) и от 27 юни 2013 г., Agrokonsulting (C-93/12, EU:C:2013:432, т. 35).

22 Съгласно постоянната съдебна практика вж. по-специално в областта на трудовото право решения от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577, т. 18 и цитираната съдебна практика) и от 15 април 2008 г., Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, т. 46 и цитираната съдебна практика).

23 Вж. по-специално решение от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, т. 59 и цитираната съдебна практика).

62. Ето защо поставеният въпрос следва да се разбира в смисъл, че запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 19 от Директива 2012/30 и принципите на равностойност и ефективност [24] трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която задължава работник или служител, кредитор на наелото го на работа дружество, да сезира различен съд от този по трудови и осигурителни спорове, за да бъде осъден солидарно управителят на това дружество да му заплати дължимите суми.

63. Националните юрисдикции обаче следва по принцип да проверят дали процесуалните правила, предназначени да гарантират във вътрешното право защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, съответстват на тези принципи. Въпреки това с оглед на преценката, която националната юрисдикция трябва да извърши, Съдът може да ѝ даде някои насоки относно тълкуването на правото на Съюза [25].

64. Спазването на принципа на равностойност предполага разглежданата национална норма да се прилага еднакво за исковете при нарушение на правото на Съюза и за исковете при нарушение на вътрешното право, които имат сходни предмет и основание [26]. Както Съдът вече е постановил, този принцип обаче не може да се тълкува в смисъл, че задължава дадена държава членка да разшири прилагането на най-благоприятния си вътрешноправен режим по отношение на всички предявени в областта на трудовото право искове [27]. За да се провери дали принципът на равностойност е спазен, националната юрисдикция следва да разгледа както предмета, така и основните елементи на националните производства, за които се твърди, че са сходни [28]. Трябва също да се държи сметка за мястото на националната разпоредба в цялото производство, за неговото развитие и за особеностите му пред националните инстанции [29].

65. Подобно на Европейската комисия констатирам, че запитващата юрисдикция не е предоставила информация относно условията за допустимост и за по-благоприятни производства за упражняване на права съгласно националното законодателство, които биха могли да породят съмнение относно спазването на този принцип. Цитираните от запитващата юрисдикция специални текстове [30] уреждат производства, които не могат да бъдат сравнявани, доколкото в тях не се предвижда, че съдът по трудови и осигурителни спорове е компетентен

24 Тъй като липсват пояснения в акта за преюдициално запитване, предлагам посоченото преформулиране като добавям тези думи. То е повлияно от преформулирането, възприето в решение от 6 октомври 2015 г., Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:655, т. 42). Смятам, че не е необходимо в него да се извършва препращането към член 47 от Хартата, както е в отговора в решение от 30 юни 2016 г., Toma и Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci (C-205/15, EU:C:2016:499, т. 38), което може да се разглежда като сходно, доколкото в него се отговаря на въпрос във връзка с членове 20 и 21 от Хартата, служещи като основа на третия преюдициален въпрос по настоящото дело (вж. точка 80 и следващите от настоящото заключение). Всъщност на настоящия етап от развитието на съдебната практика ми се струва достатъчно препращането да се ограничи по-специално до принципа на ефективност, което съответства по-специално на предмета по главното производство, а именно организацията на реда и условията на съдебните производства (вж. точка 66 от настоящото заключение). Препращането към принципа на ефективна съдебна защита или към член 47 и член 52, параграф 1 от Хартата според мен трябва да бъда запазено за исканията за тълкуване в случаите, в които няма съдебно производство или не се прилагат условията за допустимост, определени от националния закон, и които водят до накърняване на самата същност на правото на достъп до съд, като например въвеждане на възпиращи съдебни такси, които не са включени в правната помощ, ограничаване на процесуалната легитимация, установяване на преклузивни срокове, липса на адаптиране на условията за връчване в случай на отсъствие на лицата, които имат правен интерес, и др.

25 Вж. по-специално точка 40 от решение от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577).

26 Вж. по-специално точка 41 от решение от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577).

27 Вж. т. 42 от решение от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577).

28 Вж. решения от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577, т. 39 и 43 и цитираната съдебна практика) и от 16 май 2000 г., Preston и др. (C-78/98, EU:C:2000:247, т. 49).

29 Вж. решения от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577, т. 44) и от 27 юни 2013 г., Agrokonsulting (C-93/12, EU:C:2013:432, т. 38).

30 Вж. точка 39 от настоящото заключение.

да се произнесе по други несвързани с изпълнението на трудовия договор искания. С други думи, следва да се прецени дали спорната разпоредба се прилага само към искания за ангажиране на солидарната отговорност на управителя, докато за други искания е достатъчно да бъде предявен само един иск пред съда по трудови и осигурителни спорове [31].

66. Що се отнася до принципа на ефективност, изтъкнатата от запитващата юрисдикция трудност се отнася не до липсата на иск или до сериозни трудности при предявяването му [32], а само до най-общо посочени [33] недостатъци, свързани с разпределяне на компетентността между двете специализирани съдилища в различните области.

67. Ето защо следва да се припомни, че разглежданата национална процесуална разпоредба трябва да се анализира, като се държи сметка за мястото на разпоредбата в цялото производство, за неговото развитие и за неговите особености пред различните национални инстанции. От тази гледна точка следва да се вземат под внимание, ако е необходимо, принципите, които стоят в основата на националната съдебна система, като принципа за гарантиране на правото на защита, принципа на правна сигурност и ефективното развитие на производството [34].

68. Поради това смятам, че в спора по главното производство следва да се претеглят [35] предимствата и недостатъците от избора за разпределяне на компетентността между две специализирани съдилища.

69. По практически съображения от гледна точка на продължителността и разходите работникът или служителят, който е кредитор, несъмнено има интерес само една юрисдикция да се произнесе по всички аспекти на спора. Както подчертава в съдебното заседание представителят на г-н Marína Lorente, тези съображения карат Съда да реши, че задължението на работника на срочен трудов договор „да предяви нов иск, евентуално пред друг съд, за определянето на подходяща санкция, когато съдебен орган е констатирал злоупотреба с последователни срочни трудови договори“ [36], не е в съответствие с принципа на ефективност, доколкото „от това неизбежно произтичат процесуални пречки за [този работник] от гледна точка по-специално на разходите, продължителността и правилата за представителство“ [37].

31 Вж. например точки 51 и 52 от решение от 1 декември 1998 г., Levez (C-326/96, EU:C:1998:577), във връзка с решения от 29 октомври 2009 г., Pontin (C-63/08, EU:C:2009:666, т. 55) и от 27 юни 2013 г., Agrokonsulting (C-93/12, EU:C:2013:432, т. 41).

32 Вж. например относно критериите решение от15 април 2008 г., Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, т. 51—55).

33 Във връзка с това представителят на г-н Marína Lorente изтъква в съдебното заседание обстоятелствата, които биха разубедили „99 % от работниците и служителите“ да предявят иск: спорното производство е образувано след близо двугодишна продължителност на първия етап, през който е направен опит за събиране на вземането, а спрямо работниците и служителите пред гражданските съдилища не се прилага принципът на безплатно производство. Те също така могат да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски. Като се има предвид, че другите кредитори биха могли по-бързо да изтъкнат отговорността на управителя, на практика техните вземания се удовлетворяват преди тези на работниците и служителите.

34 Вж. по-специално решение от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, т. 61).

35 Ето защо съгласно обичайното определение на принципа на ефективност трябва да се провери дали упражняването на предоставените от правния ред на Съюза права се оказва „изключително трудно“.

36 Вж. решение от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, т. 63).

37 Вж. решение от 15 април 2008 г., Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, т. 51). Вж. и решение от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, т. 63).

70. Според мен обаче такова решение не би могло отново да бъде възприето. Всъщност в това дело се разглежда положение, при което трябва да бъдат образувани две отделни производства, едното — за да се установи злоупотреба, а другото — за да се наложи санкция [38] за същата. В основата на разрешаването на спора основно е пряката връзка, която съществува между исканията и правоотношението между страните [39], като въпросът за специализацията на съда има акцесорен характер [40].

71. Според мен обаче елементите, които трябва да се вземат предвид в спора по главното производство, са твърде различни. Всъщност, както подчерта в съдебно заседание испанското правителство, въпросът за отговорността на управителя не е свързан с определяне на вземане за трудови възнаграждения. Освен това този инцидентен иск е бил предявен едва на етапа на изпълнение на присъдените плащания за парични суми.

72. Поради това недостатъците, които са свързани с образуването на две отделни производства, за да се разгледат по същество искове без пряка връзка помежду им, трябва да бъдат анализирани с оглед на изискването за правна сигурност, което обикновено обосновава специализацията на съдилищата както в областта на споровете със социален характер, така и в областта на търговските спорове.

73. Тази специализация се основава на констатацията, че спецификата и техническият характер на някои спорове налагат съсредоточаване на споровете с цел да се подобри тяхното разбиране и разглеждане. Такъв е случаят по делата, по които се разглежда съществуващо трудово правоотношение между работодател и работник или служител, както и по търговски дела, които се отнасят до спорове във връзка с взети от търговските дружества решения, по-специално в случай на финансови трудности и по-конкретно относно отговорността на лицата, които ги управляват [41].

74. Тази организация благоприятства и цялостното разбиране на спора, като дава възможност само един съд да разгледа всички искания на кредиторите, и улеснява извършването на анализ на условията, при които може да се ангажира отговорността на органите на управление.

75. В това отношение дори би могло да се счита, че такава специализация е в съответствие с преследваната от законодателя на Съюза цел решенията, които се отнасят до съществуването на дружествата, например в случай на намаляване на капитала, да бъдат вземани, „[з]а да се повиши стандартизираната защита на кредиторите във всички държави членки“ [42].

76. Следователно изборът да не се предостави на съд, чиято изключителна компетентност цели гарантирането на ефективното спазване на предвидените от трудовото законодателство права, възможността да разгледа въпроса за отговорността на даден управител, който въпрос е запазен за друг специализиран съд, несвързан с изпълнението на трудовия договор, не ми се

38 Вж. решение от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, т. 31 и 63).

39 Вж. в същия смисъл и решение от 15 април 2008 г., Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, т. 50 и 51).

40 Вж. също решение от 14 септември 2016 г., Martínez Andrés и Castrejana López (C-184/15 и C-197/15, EU:C:2016:680, и по-специално разликата в текста на т. 63 и на т. 2 от диспозитива).

41 Тази хипотеза следва да бъде разграничена от хипотезата на обективно констатиране на липсата на промяна на устава или на увеличаване на капитала, на която се основава цитираното в акта за преюдициално запитване течение в съдебната практика (вж. точка 37 от настоящото заключение). Освен това прилагането на член 367 от LSC е обусловено от различни изисквания, които подлежат на проверка, и по-специално това за дата на поемане на задълженията, която трябва да е след настъпване на правното основание за прекратяване.

42 Вж. съображение 12 от Директива 2012/30.

струва да е от естество да направи особено трудно упражняването от работниците и служителите на техните права, a fortiori, на етапа на принудителното събиране на вземанията за възнаграждения, след като задължително е приложена свързаната с тях свръхпривилегия и след намесата на Фонда за гарантиране на трудовите възнаграждения [43].

77. Освен това може да се отбележи, както беше посочено в съдебно заседание, че разглежданото национално законодателство предоставя на работници и служители възможността да се предпазят от бездействието на управителните органи, като поискат прекратяване на дружеството пред търговски съд [44] или пък обезщетение за претърпените вреди [45]. Използването на тези производства от работниците и служителите е улеснено от присъствието им в предприятието и следователно от прекия достъп до необходимата информация.

78. Също така може да се отбележи, че никоя от посочените от запитващата юрисдикция разпоредби не изключва възможността работниците и служителите да встъпят по собствена воля в производството за ангажиране на отговорността на управителя, което вече е било започнато от други кредитори.

79. С оглед на предходните съображения предлагам на първите два преюдициални въпроса да се отговори, че член 19 от Директива 2012/30, както и принципите за равностойност и ефективност трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата по главното производство, която задължава работник или служител, кредитор на наелото го на работа дружество, да сезира различен съд от този по трудови и осигурителни спорове, за да бъде осъден да отговаря солидарно управителят на това дружество, тъй като не е изпълнил задълженията си с търговскоправен характер, при условие че посочената правна уредба не е по-неблагоприятна от тази, която урежда подобни вътрешноправни съдебни производства, и не прави практически невъзможно или изключително трудно упражняването на предоставените от посочената директива права, което запитващата юрисдикция следва да провери.

2. По третия преюдициален въпрос

80. Що се отнася до този преюдициален въпрос, спрямо който се прилага същото предварително условие за наличието на връзка с правото на Съюза [46], следва да се припомни, че принципът на равно третиране и недопускане на дискриминация изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано. Елементите, които характеризират различните положения, и в този смисъл сходния им характер, трябва по-специално да бъдат определени и преценени в светлината на предмета и целта на акта от правото на Съюза, който установява разглежданото различие. Освен това трябва да бъдат взети предвид и принципите и целите на правото в областта, до която се отнася разглежданият акт. Този подход трябва да бъде водещ, mutatis mutandis, и при анализа за преценка на съответствието на националните мерки, прилагащи правото на Съюза, с принципа на равно третиране [47].

43 В писменото си становище г-н Marína Lorente припомня тези права. По-специално, що се отнася до фонда за гарантиране, вж. Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател (ОВ L 283, 2008 г., стр. 36).

44 Вж. член 366 от LSC.

45 Вж. член 241 от LSC.

46 Вж. точка 43 от настоящото заключение.

47 Вж. решение от 26 септември 2013 г., IBV & Cie (C-195/12, EU:C:2013:598, т. 50 и 52 и цитираната съдебна практика).

81. Запитващата юрисдикция счита, че независимо от естеството на вземането, процесуалните условия, при които се търси обезпечение от страна на управителя, трябва да бъдат идентични и следователно че съдът по трудови и осигурителни спорове би могъл да се произнесе едновременно по събирането на вземането и по солидарната отговорност на управителя.

82. Считам, че няма да има разлика при разглеждане на делото по същество. Солидарната отговорност на управителя може да бъде ангажирана независимо от естеството на вземането по отношение на дружеството.

83. От процесуална гледна точка именно поради трудовоправния характер на вземането и предвидения в закона специален режим на гаранции в случай на прекратяване на дейността на работодателя или на изпадането му в неплатежоспособност съществува разлика при третирането на гражданско или търговско вземане, което обосновава изключителната компетентност на съда по трудови и осигурителни спорове.

84. Специфичният характер на търсената от управителя отговорност обосновава също така тя да не бъде възложена на съд, който е специализиран само в областта на трудовото право [48], a fortiori на етапа на изпълнение на решението, определящо размера на задълженията и посочващо основния длъжник.

85. Ето защо смятам, че национална правна уредба като разглежданата по главното производство, която прилага правото на Съюза, не нарушава принципа за равно третиране и недопускане на дискриминация, прогласени по-специално в членове 20 и 21 от Хартата, доколкото работниците и служителите, които са кредитори на дружеството и които трябва да сезират различен съд от този по трудовите и осигурителни спорове, за да бъде осъден солидарно управителят на това дружество поради неизпълнение на задълженията му с търговскоправен характер, не се намират в сходно положение с това на другите кредитори на дружеството, което запитващата юрисдикция трябва да провери.

V. Заключение

86. Предвид изложените по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на поставените от Juzgado de lo Social nº 30 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 30, Барселона, Испания) преюдициални въпроси по следния начин:

„1) Член 19 от Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за съгласуване на гаранциите, които се изискват в държавите членки за дружествата по смисъла на член 54, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, за защита на интересите както на съдружниците, така и на трети лица по отношение учредяването на акционерни дружества и поддържането и изменението на техния капитал с цел тези гаранции да станат равностойни, както и принципите за равностойност и ефективност трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата по главното производство, която задължава работник или служител, кредитор на наелото го на работа дружество, да сезира различен съд от този по трудовите и осигурителни спорове, за да бъде осъден солидарно управителят на това дружество, тъй като не е изпълнил задълженията си с търговскоправен характер, при условие че посочената правна уредба не е по-неблагоприятна от тази, която урежда подобни вътрешноправни съдебни производства, и не прави практически невъзможно или изключително трудно упражняването на предоставените от посочената директива права, което запитващата юрисдикция следва да провери.

48 Вж. точка 73 от настоящото заключение.

2) Национална правна уредба като разглежданата по главното производство не нарушава принципа за равно третиране и недопускане на дискриминация, прогласени по-специално в членове 20 и 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз, доколкото работниците и служителите, които са кредитори на дружеството и които трябва да сезират различен съд от този по трудовите и осигурителни спорове, за да бъде осъден солидарно управителят на това дружество поради неизпълнение на задълженията му с търговскоправен характер, не се намират в сходно положение с това на другите кредитори на дружеството, което запитващата юрисдикция трябва да провери“.